

● Letošnjo 18. mednarodno razstavo elektronike je odprl član predsedstva Jugoslavije — inž. Marko Bulc ● Letos rekordna udeležba zlasti tujih razstavljalcev ● Bogat spored spremljevalnih prireditev ●

Na Gospodarskem razstavišču so se 11. oktobra popoldne že osemnajstič odprla vrata pomembne mednarodne prireditve — razstave »Sodobna elektronika«, tega že zares tradicionalnega srečanja proizvajalcev elektronike.

Slavnostni otvoritvi letošnje razstave je prisostvovalo večje število predstavnikov našega političnega in gospodarskega življenja, katere je najprej pozdravil predsednik Mestne skupščine Ljubljana, inž. Miha Košak, nato pa je po slavnostnem govoru razstavo elektronike odprl inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ, ki je poudaril izredno pomembnost dosežkov na področju sodobne elektronike.

Kot vsako leto, tudi letošnja razstava sodobne elektronike spremljajo številna strokovna posvetovanja, prikazi in predavanja, prav tako pa tudi simpozij o telekomunikacijah in jugoslovanska konferenca o elementih za elektriko.

Na letošnji razstavi sodobne elektronike sodeluje skupno 288 proizvajalcev s področja elektronike iz 16 držav Evrope, Amerike in Japonske in bo trajala do 19. oktobra.

Glede na obseg in veličino letošnje razstave sodobne elektronike, bomo prihodnjič objavili obširno reportažo o razstavljenih domačih in tujih novostih.

Direktor PTT Ljubljana in glavni direktor Iskra Commerce podpisujeta pogodbo

Nadaljnja razširitev ljubljanskega telefonskega omrežja

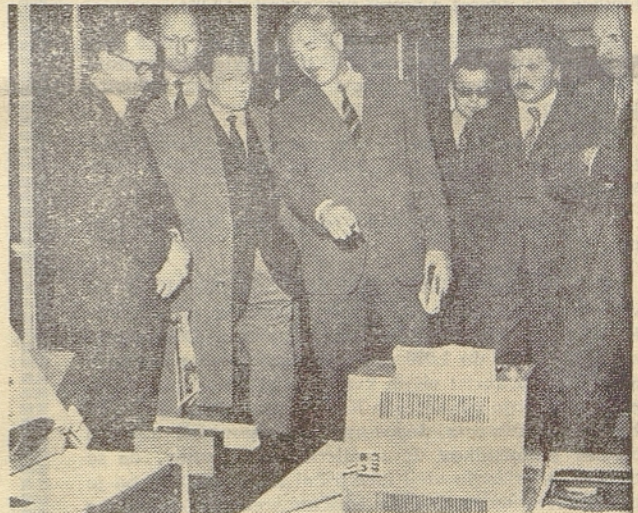
V petek, 8. t. m. sta direktor ljubljanskega ptt podjetja Dane Dovjak in glavni direktor Iskra Commerce Metod Rotar podpisala pogodbo, po kateri bo Iskra v obdobju do 1. 1975 na področju

Ljubljane in njene širše okolice razširila telefonsko omrežje za nad 30.000 novih priključkov.

Po tej pogodbi, katere končna realizacija predstavlja vrednost 80 milijonov dinar-

jev, bo Iskra razširila obstoječe avtomatske telefonske centrale, najpomembnejše pa je to, da bo v Mostah montirala prvo elektronsko telefonsko centralo v naši državi. S predvidenimi modernizacijami in razširitvijo telefonskega omrežja Ljubljane in njene okolice, se bo število telefonskih priključkov od dosedanjih 8 na sto prebivalcev dvignilo na 17, s čimer bodo domala pokrite vse zahteve po telefonskih priključkih na tem območju.

Podpisu pogodbe sta med drugim prisostvovala tudi generalna direktorja združenega ptt podjetja Ljubljana Jože Gerbec in združenega podjetja Iskra Vladimir Logar.

Letošnjo 18. mednarodno razstavo »Sodobna elektronika« je odprl inž. Marko Bulc, član predsedstva SFRJ (v sredi), ki ga slika prikazuje med ogledom Iskrinih razstavkov

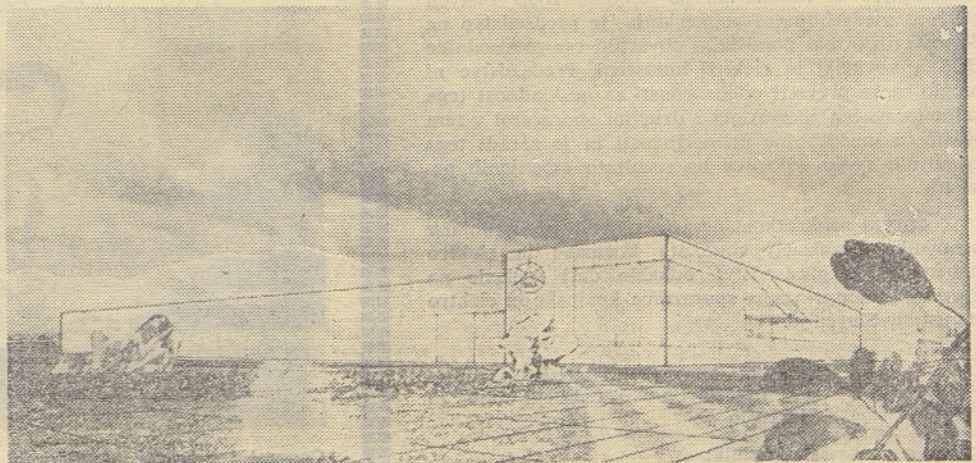
Iskra bo gradila nov objekt za obrat elektronske telefonije na Laborah v Kranju

Še se spominjamo novic iz dnevnega časopisja in tovarniškega glasila, da je Iskra podpisala več pogodb z jugoslovanskimi PTT podjetji za dobavo velikih telefonskih central. Sprejete obveznosti Iskre nasproti dobaviteljem so sprožile pripravljanje pogojev za uresničitev te proizvodnje in izpolnitev pogodbenih obveznosti. Za tako povečano proizvodnjo obstoječi prostori v Kranju ne zado- stujejo, zato je treba čimprej zagotoviti dodatne proizvodne površine.

Takih prostorov na sedanji lokaciji na Savski loki 4 ni na razpolago. Gradnja novih stavb na tej lokaciji potegne za seboj dodatno število dr-

datnih prometnih težav, ki jih vsi že sedaj težko prenašamo, še druge probleme, zato se je vodstvo kranjske tovarne na osnovi analiz raznih lokacij odločilo, da se podrobneje obdela ideja o gradnji prostorov obrata elektronske telefonije na lokaciji na Laborah, t. j. v podaljšku tovarne »Sava« na isti strani ceste Kranj—Ljubljana.

Strokovne službe v tej fazi pripravljajo idejne rešitve zgradbe, instalacij in tehnologije, za lokacijo iščejo razna dovoljenja in se že dogovarjajo z lastniki zemljišč za odkup zemlje. V planih so za uvedbo te gradnje predvideni zelo kratki roki.

S. Š. Takale bo stavba novega Iskrinega obrata elektronske telefonije na Laborah v Kranju

Na podlagi 2. odstavka 7. člena zakona o samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju o merilih za usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov (Ur. list SRS, št. 4/71), republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije daje

SOGLASJE

k predlogu samoupravnega sporazuma

KOVINSKE IN ELEKTRO INDUSTRIJE SLOVENIJE

Republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije je na 39. seji predsedstva, dne 6. oktobra 1971 razpravljal o Predlogu samoupravnega sporazuma v kovinski in elektro industriji Slovenije in ugotovil:

— da je republiški odbor Sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, dne 29. marca 1971 predlagal skupine podjetij, ki naj medsebojno sklenejo samoupravni sporazum;

— da je na pobudo republiškega odbora bil dne 14. aprila 1971 sklican sestanek pooblaščenih predstavnikov kovinske in elektro industrije, na katerem je izvoljena komisija za pripravo samoupravnega sporazuma;

— da je na pobudo republiškega odbora bila sklicana 1. seja komisije za pripravo samoupravnega sporazuma, dne 28. aprila 1971;

— da je o osnutku razpravljal svet za kovinsko in elektro industrijo, dne 4. avgusta 1971 in izdelal osnutek pripomb na 1. osnutek samoupravnega sporazuma;

— da je predsedstvo republiškega odbora obravnavalo 1. osnutek, dne 12. avgusta 1971 in s pripombami seznanilo komisijo in vse osnovne organizacije sindikata podpisnic;

— da je, z namenom seznaniti vse predsednike osnovnih organizacij sindikata s pripombami na samoupravni sporazum, republiški odbor sklical za 10. september 1971 posvet z vsemi predsedniki OOS;

— da je predsedstvo republiškega odbora na 38. razširjeni seji, dne 28. septembra 1971 skupaj s predsedniki OOS delovnih organizacij kovinske in elektro industrije Slovenije obravnavalo popravljeni osnutek;

— da je rezultat navedenih razprav v glavnem pozitiven in je komisija upoštevala večino pripomb predsedstva;

— da ostaja v predlogu sporazuma kot nerešena pripomba:

V 5. členu navedeni zneski mesečnih neto KOD pri vseh kvalifikacijskih skupinah odstopajo od zneskov KOD v splošnem družbenem dogovoru. Odstopanja znašajo od 100 do 1.000 din neto mesečno s progresijo naraščanja v korist višjih kvalifikacijskih skupin. Tako prevrednotenje izhodiščnih KOD v sporazumu glede na KOD v družbenem dogovoru lahko povzroči zahtevo ostalih podpisnikov že sprejetih sporazumov, da se tudi njim priznajo višji izhodiščni KOD. Ob tem pa je predsedstvo ugotovilo, da izračun sredstev za osebne in skupne potrebe delavcev preračunano na pogojno nekvalificiranega delavca ne odstopa od usklajenih odnosov v drugih samoupravnih sporazumih.

Izhajajoč iz načela, da so osnovni KOD bistven element medsebojnega primerjanja, je predsedstvo na 2. posvetih o tem pomisleku obvestilo vse predsednike OOS v kovinski in elektro industriji. Predsedstvo ni moglo samo prevzeti odgovornosti za neskladnost tega samoupravnega sporazuma z drugimi sporazumi v tem elementu medsebojne primerljivosti in je zaradi tega zasnovalo svojo odločitev na rezultatu omenjenih posvetov.

Z ozirom na kratkost časa in mnenje predsednikov osnovnih organizacij sindikata kovinske in elektro industrije, je predsedstvo odločilo dati soglasje na Predlog samoupravnega sporazuma kovinske in elektro industrije Slovenije.

Sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije — republiški odbor za Slovenijo

predsednik:
Stjepan Šaubert

»Elektronika« Horjul

Ali je bila v prvem polletju res izguba?

V eni izmed avgustovskih števil našega glasila smo objavili poročilo o poslovanju naše tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu, v katerem nas je presenetil zaskrbiljujoč podatek, da je tovarna poslovanje v prvem polletju zaključila z nekaj več kot 48 milijoni starih dinarjev izgube. Komisija iz finančno-računovodskega področja ZP je raziskala vzroke za takšen poslovni rezultat in danes objavljamo njene ugotovitve ter predvidevanja, kako bo tovarna zaključila poslovno leto 1971.

Temeljiti pregled celotne dokumentacije o poslovanju tovarne »Elektronika« je pokazal povsem drugačno sliko. Izkazalo se je namreč, da je izguba, izkazana v polletnem obračunu poslovanja tovarne nastala kot posledica povečanja zalog nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov, kakor tudi posledica načina obračunavanja stroškov.

Letos se je v horjulski tovarni spremenila tudi struktura proizvodnje in sicer so v njej prevladale sprejemno-oddajne aparature. Ker ob času, ko so sestavljali polletni obračun poslovanja, za te aparature niso še imeli ustreznega atesta s strani naročnika, je prišlo do 9,5% izpada v proizvodnji, še večji pa je bil izpad — 12,8% pri prodaji teh aparatov, kar je povzročilo velik porast zalog.

V polletnem obračunu so zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov bile obremenjene samo z direktnimi stroški, medtem ko so za vse stroške režije (ne samo prodanih izdelkov), torej tudi nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov bremenili poslovni rezultat I. polletja. Prišlo je torej do previsoke obremenitve poslovnih stroškov, vključno OD s stroški, ki še niso imeli protivrednosti v celotnem dohodku tovarne, ker ti izdelki še niso bili prodani.

Potemtakem je bila v polletnem obračunu poslovanja tovarne v Horjulu prikazana izguba le navidezna, njeno poslovanje pa tudi v tem obdobju rentabilno. S prodajo omenjenih sprejemno-oddajnih aparatov v III. trimesečju je seveda, tudi sicer ta navidezna izguba, izginila in se bo pokazal ostanek dohodka.

Prav tako pa so zaloge nedokončane proizvodnje in

gotovih izdelkov v obračunu za I. polletje preračunali po starih planskih razmerjih med izdelavnimi in režijskimi stroški, ki pa so bistveno drugačna od razmerij pri sedanjih strukturi proizvodnje, ko sprejemno-oddajne aparature obsegajo skoraj tričetrt zalog nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov.

Kaže sicer, da tovarna v drugem polletju kljub vsem naporom izpada proizvodnje v prvih šestih mesecih ne bo mogla v celoti nadoknaditi in tako ji bo uspelo izpolniti le nekako 96% letnega proizvodnega načrta. Prav tako bo z realizacijo, saj predvidevajo, da bodo realizirali nekako 93%. Temu ustrezno bodo ob koncu poslovnega leta seveda višje zaloge nedokončane proizvodnje in gotovih izdelkov.

V II. polletju bo proizvodnja za 36,77% večja kot v prvem, realizacija pa celo za 49,96%. Razumljivo pa je, da bodo zaradi le 93% realizacije ob koncu leta nekljub nižji: celotni dohodek — 92,3%, porabljena sredstva — 87,8%, dohodek — 98,9%, zafinancijske obveznosti — 95,4% in OD — 96,2%. Ostanek dohodka pa bo zaradi manj porabljenih sredstev nekoliko višji — 118,2%.

Že obračun za tretje trimesečje bo vsekakor dokazal, da je poslovala tovarna »Elektronika« v Horjulu rentabilno, ne pa z navidezno izgubo, kot je to govorilo polletno poročilo. Prav gotovo pa je, da si bo delovni kolektiv tudi v zadnjem trimesečju vsestransko prizadeval, da bi poslovno leto 1971 zaključil s kar najboljšimi rezultati.

Ob samoupravnem sporazumevanju

V zadnjem obdobju smo bili priča mnogim razpravam o predlogu samoupravnega sporazuma o osnovah in merilih za delitve dohodka in osebnih dohodkov kovinske in elektroindustrije Slovenije. Razprave so potekale na vseh ravneh družbenopolitičnih, samoupravnih in vodstvenih struktur v naših delovnih organizacijah in so bile dokaj plodne. Prisotno je bilo mnenje, da delavec ob polnem delovnem času in normalni produktivnosti ne more biti manj nagrajen. Ni bila pozabljena pa tudi težnja, da moramo izboljšati akumulativnost naših delovnih organizacij in s tem

preskrbeti sredstva za enostavno in razširjeno reprodukcijo ter si s tem samim sebi omogočiti nadaljno rast.

Menim, da ni potrebno posebej omenjati, da je bilo v ISKRI v preteklosti omenjeno visoko povprečje osebnih dohodkov po posameznih kvalifikacijskih strukturah. Nasprotno — vse naše delovne organizacije so bile po pokazateljih iz leta 1965 pod republiškim povprečjem, do čim je bilo v letu 1970 še vedno 64% organizacij pod povprečjem republike Slovenije. Da ne omenjamo visoke fluktuacije in to pretežno strokovnih kadrov zaradi nizke (Dalje na 5. strani)

Generalni direktor združenega podjetja Iskra je bil na izrednem zasedanju DS ZP pooblaščen, da v imenu delovnih organizacij ZP podpiše samoupravni sporazum

Seja poslovnega odbora ZP Iskra Kranj

V torek, dne 12. 10. 1971 je bila v prostorih Gospodarske zbornice SR Slovenije v Ljubljani 2. seja poslovnega odbora Združenega podjetja ISKRA s precej obširnimi dnevnim redom.

Pri prvi točki je prof. dr. Viljem Rupnik, dekan Ekonomske fakultete v Ljubljani podal zelo zanimivo enourno predavanje o informacijskem sistemu v poslovanju gospodarskih organizacij. Ta problem je vedno bolj aktualen za dobro poslovanje gospodarskih organizacij in njihov učinkovit napredek. V drugi točki dnevnega reda pa je znanstveni sodelavec Instituta za zunanjo trgovino, Beograd dr. Ivo Fabinc podal informacijo o mednarodni devizno monetarni situaciji in položaju Jugoslavije. Na posamezna vprašanja članov poslovnega odbora in ostalih navzočih je poleg tov. Fabinca odgovarjal tudi zvezni poslanec Sveto Kobal.

Vprašanje sanacijskega programa ISKRE — Tovarne polprevodnikov Trbovlje, se je preložilo na naslednjo sejo, medtem ko je poslovni odbor sprejel poročilo komisije o situaciji v ISKRI — Tovarni elektronskih instrumentov Horjul in bo to poročilo tudi predloženo delavskemu svetu ZP.

Podana je bila tudi informacija o razgovorih za inte-

gracijo s tovarno TIO Lesce. Generalni direktor tov. Logar pa je bil pooblaščen, da imenuje ustrezno komisijo za pripravo ekonomsko-financične in proizvodno-tehnične dokumentacije za to integracijo in, da o tem obvesti DS ZP.

Se vedno ni rešena problematika poklicne šole Solskega centra ISKRE v Ljubljani. Podana je bila ustrezna informacija v tej smeri, da se je zaprosilo za soudeležbo pri financiranju gradnje šole v Ljubljani še Izobraževalno skupnost SR Slovenije.

V smislu sklepa delavskega sveta ZP ob priliki, ko je sprejel akcijski program poslovanja ZP ISKRA Kranj je bil imenovan tudi akcijski odbor, katerega vodi tov. Vrabec Marjan, sekretar aktivna ZK ZP ISKRA.

Poslovni odbor je sprejel tudi poročilo o delu odbora za poslovno politiko ZP od 1. 1. 1971 do 1. 10. 1971 in pregled neizvršenih sklepov odbora za poslovno politiko ZP in delavskega sveta ZP, kar vse bo dal v sprejem in obravnavo delavskemu svetu ZP.

Več o tej seji bomo še poročali v naslednjih številkah, zlasti o problematiki informacijskega sistema v poslovanju gospodarskih organizacij in o mednarodni devizno monetarni situaciji ter položaju Jugoslavije. P. G.

»Sprejemniki« Sežana

Ugodno polletno poslovanje

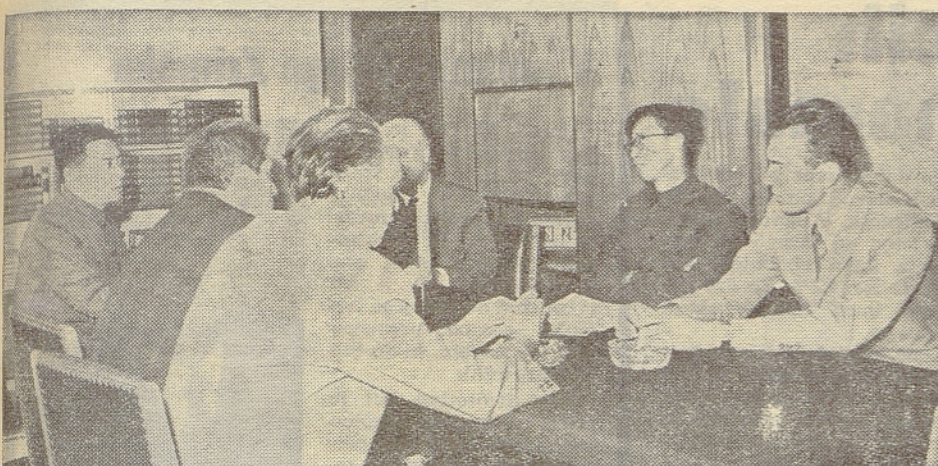
Vedno dražji repromaterial resno ogroža rentabilno poslovanje v drugem polletju

Na vprašanje uredništva odgovarja direktor tovarne »Sprejemniki« v Sežani Stanislav Pavlin

Vprašanje: Iskrina tovarna radijskih sprejemnikov v Sežani je imela že od svoje osamosvojitve dokaj težke čase, ki so v raznih valovih v tem obdobju vplivati na boljše ali slabše počutje kolektiva. Letošnje leto kaže, da je kriza v glavnem minila in da se obetajo lepši časi. Menite, da je to mnenje pravilno?

Odgovor: Trdim, da se je stanje, če ga primerjamo dve leti nazaj, bistveno spremenilo. Morečega vprašanja, »kaj bo s tovarno v Sežani?« — ni več, nasprotno: tovarna postaja najmočnejša delovna organizacija v Sežani in zaradi novih nalog še zaposluje novo delovno silo, in skoraj imamo skrb ali bomo to tudi dobili!... Zdaj je pravo nasprotje z dobo, ko je bilo treba ljudi odpustiti, in prav zato je tudi zavest ter delovna vnema kolektiva povsem drugačna. Takrat je vladala bojazen pred brezposelnostjo, zdaj pa obstaja bojazen, da ne bomo dobili toliko delavcev, kot jih naš proizvodni

plan predvideva. To je dejstvo, kar smatramo kot pozitivno za naše delo in hotenja, na drugi strani pa nas zaskrbljuje vedno večja draginja, kar mi najbolj občutimo pri nakupu repromateriala. Lahko rečemo, da I. polletje kaže dokaj ugodno poslovanje, zaradi vedno večje draginje pa obstaja bojazen, da nam bodo stroški, ki zaradi te draginje nastajajo, zmanjšali naš dohodek v drugem polletju. Razumljivo je, da nas tare tudi že znana jugoslovanska nelikvidnost in prav zato se naši osebni dohodki včasih zavlečejo za nekaj dni po določenem datumu izplačil OD v mesecu. Ker je kolektiv o tem točno in pravočasno informiran, vzame to z razumevanjem naš znanje, zato glede tega nimamo težav. To dejstvo kaže, da je naš kolektiv trdno povezan in discipliniran, saj vedno nova in nova naročila kažejo, da je kolektiv prebrodil najhujšo krizo in da so izdelki te tovarne pri kupcih cenjeni. ABC

KITAJSKA NOVINARJA V ISKRI — V torek, 12. oktobra sta obiskala Iskro novinarja kitajske tiskovne agencije »Hsinhua« — Jan Čeng Ming in Čang Čing Hai. V razgovorih s predstavniki ZP in kranjske tovarne sta se predvsem zanimala za samoupravljanje, organizacijo in proizvodnjo, zatem pa sta si ogledala proizvodne obrate kranjske tovarne. Kitajska dopisnica se med enotedenskim obiskom v Sloveniji seznanjata z gospodarsko in kulturno dejavnostjo naše republike

»Aparati« Ljubljana

Uspešnih devet mesecev

Ko z mesecem septembrom zaključujemo že tri četrtine letošnjega poslovnega leta, je delovni kolektiv tovarne elektronskih aparatov iz Ljubljane upravičeno lahko ponosen na uspehe, ki jih je v tem obdobju dosegel na področju izpolnjevanja postavljenih proizvodnih nalog. V letu 1971 se je kolektiv namreč obvezal, da bo obseg proizvodnje občutno povečal in ta načrt tudi uspešno dosegal na celotni ravni, vsem gospodarsko-financičnim težavam navkljub, čeprav hkrati občuti, da za svoje delo ni pravično nagradjen, pa čeprav za osebne dohodke ustvarja več denarja kot pa si ga trenutno lahko razdeli.

Proizvodni načrt za mesec september smo v celoti izpolnili s kazalnikom 125,02%, pri čemer je bila proizvodnja za domači trg dosežena s 127,63%, izvozne naloge pa smo izpolnili s 107,54%. S to realizacijo smo predvideni obseg proizvodnje za devet mesecev v celoti presegle za 21,21% in sicer pri programu za domači trg za 21,88%, pri izvozu pa za 15,86%. Pregled doseganja nalog po posameznih skupinah izdelkov je dokaj običajen. Tako v tem mesecu lahko ugotovljamo večja odstopanja kot pa v kumulativni. Ta nihanja so sicer razumljiva, saj je dinamični načrt postavljen za vse leto vnaprej ter so operativne potrebe in možnosti pogostokrat v razkoraku, kar pa se v daljšem obdobju po navadi izenači.

Pri skupini stikalnih aparatov smo dosegli septembra 96,26% mesečnega dinamičnega načrta, čeprav tipkal TB še vedno nismo mogli izdelati, ker nismo uspeli dvigniti reprodukcijskega gradiva iz carinskega skladišča. Pri kumulativni 96,24% sicer to ni kritično glede izpolnjeva-

nja načrta po finančni plati. Zadeva pa postaja pereča predvsem na Iskra Commerce, kjer so zaloge izredno desortirane in je tako kritična tudi prodaja ostalega asortimenta, še bolj pa je problem pereč pri dobavah za tovarno Elektromehanika v Kranju, kateri ne moremo dobaviti za obrat kontaktorjev niti enega samega tipkala za njihovo nadaljnjo proizvodnjo kontaktorjev v ohišju in kontaktorskih kombinacij. S tega gledišča bomo morali najti kakršno koli rešitev in gradivo iz uvoza končno le prevzeti.

V skupini industrijskih elektronskih naprav načrta za mesec september za potrebe jugoslovanskih kupcev tudi ni uspelo v celoti izpolniti, pač pa smo dosegli le

79,01% realizacije. Tudi na tem področju smo imeli velike težave z uvoženim gradivom, kar je trenutno vsaj delno rešeno in bo verjetno že v oktobru proizvodna realizacija lahko boljša. Kumulativna izpolnitev načrta pri proizvodnji za domači trg je pri tem še vedno pozitivna in je s kazalnikom 100,24% še kar ugodna. Za izvoz pa smo načrt v tej skupini izdelkov visoko presegle, saj je kazalnik realizacije kar 189,95%, odlična pa je tudi devetmesečna izpolnitev načrta, kjer smo za 57,54% presegle predvideni obseg.

V najmočnejši planski skupini — zaščitni releji, elementi za avtomatiko in signalne naprave so vsi kazalniki tudi zelo dobri. Načrt proizvodnje (Nadaljevanje na 6. str.)

Kolektiv v tovarni »Sprejemniki«, v Sežani je premagal krizo; vse kaže na vidno izboljšanje. Na sliki: pri montaži radijskega sprejemnika »Portorož«

V devetih mesecih so cene močno narasle

Najhitreje se dražijo proizvodi v naftni industriji, črni metalurgiji in v industriji gradbenega materiala.

Najnovejši podatki o cenah in življenjskih stroških v septembru ne vlivajo poguma. Cene pri proizvajalcih so poskočile za 0,9%, v trgovini na drobno za 0,6%, življenjski stroški pa za 1,9%. Takšen dvig v enem samem

mesecu nedvomno priča o novem naraščanju cen. Upoštevati je treba, da bo sedanje naraščanje cen pri proizvajalcih šele v prihodnjih mesecih »potegnilo za seboj« cene v trgovini na drobno in življenjske stroške. Že brez

tega dajejo cene pri proizvajalcih dovolj povoda za zaskrbljenost. V devetih mesecih letos so cene v primerjavi z istim obdobjem lani narasle za 14,2%. Že dve leti nismo imeli tako visokega dviga.

Cene reprodukcijskega materiala so se dvignile za 17,5 odstotka, cene proizvajalcev blaga za osebno potrošnjo in sredstev za delo so se dvignile za 10,8%, najhitreje pa rastejo cene v proizvodnji in primerjavi olja, industriji gradbenega materiala itd. Najmanj in sicer za 2,8% so se dvignile sicer plafonirane cene električne energije.

Statistika trdi, da so cene pri proizvajalcih narasle v septembru za 18%, v primerjavi z lanskim poprečjem, ali za 16,6% v primerjavi z lanskim septembrom.

Cene na drobno so se septembra dvignile v primerjavi z avgustom za 2%, cene kmetijskih pridelkov so se dvignile za 1,4%, industrijskih proizvodov pa za 2,4%. Zaskrbljenost povzroča naraščanje cen industrijskih proizvodov, saj rastejo veliko hitreje kot cene sadja, zelenjave in drugih prehranskih proizvodov.

Takšno gibanje cen ogroža življenjske stroške. Septembra so se v primerjavi z avgustom letos dvignili za 1,9%, v devetih mesecih pa za 14,8 odstotka. V Avstriji so se v tem obdobju življenjski stroški zvišali za 5,8%, v ZR Nemčiji pa za 5,5%.

Šolanje in izobraževanje starejših

V mnogih organizacijah (če ne celo v vseh) prihaja do določenih konfliktov med generacijami, do konfliktov med izobraženimi, po večini mladimi ljudmi in med že »udomačenimi« starejšimi kadri, ki nasprotujejo vsakršni spremembi in so zelo občutljivi na svoj prestiž. Zaradi tega se pojavlja prvenstvena naloga: pridobiti in dati možnost, oz. celo zahtevati od starejših kadrov, da na osnovi novo pridobljene izobrazbe pridejo do nove kariere in novega, pomembnejšega in odgovornejšega položaja, kajti mladost sama po sebi ni nobena vrlina, kot tudi starost sama po sebi ni nikarkršen greh.

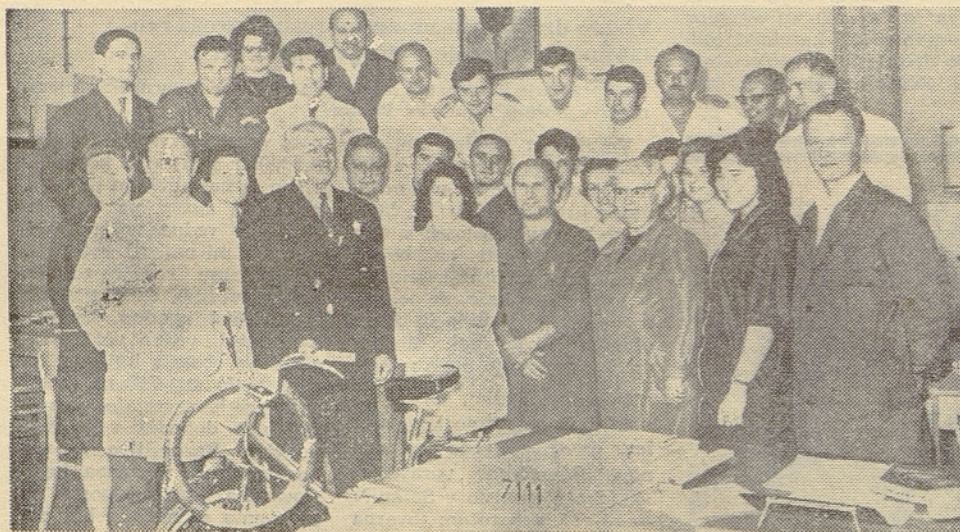
Od časa do časa pa je le potrebno pravočasno odstraniti samo nesposobne stare

»strokovnjake« (kar pa je vedno zelo težak proces) in napraviti pravilno porazdelitev dela med sposobne stare in sposobne mlade strokovnjake. Poudarek pri tem je na besedi — sposoben!

Toliko vsemu pisanju o izobraževanju na rob. Kdaj pa je kdo star, bi največ lahko povedali psihologi, ker gre v našem primeru za duševno in ne toliko za telesno-fizično starost.

— I. S. —

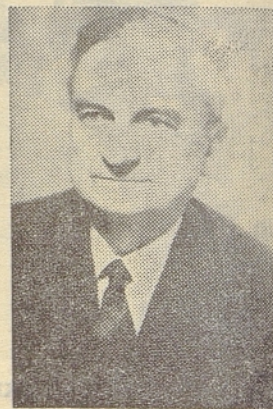
**DOPISUJTE
V ISKRO!**

Andrej Balderman, vodja tehnološkega oddelka v obratu »Avtomatske telefonske naprave« (ATN) v kranjski tovarni je pred kratkim odšel v zaslužni pokoj. V kranjski Iskri je bil zaposlen 20 let. Čeprav je stanoval v Skofji Loki, ni v vseh 20 letih nikdar zamudil, pa tudi bolezenskih izostankov skorajda ni poznal. Bil je vesele narave, trdno grajen, vnet športnik in dovteten za vsako šalo. Nadvse pa ima rad morje, kar ni čudno, saj so ladje in morje zavzele 14 od njegovih 42 službenih let. Zdaj, ko je v zaslužnem pokoju, ne miruje, pač pa se še vedno ukvarja z družbeno-političnim delom, pa tudi na športnem področju je vnet svetovalec in sodelavec. Zelo rad gre na dolge sprehode v čudovito naravo okrog Skofje Loke, kjer ga vedno spremlja njegov zvesti volčjak. — Ko sva se pred kratkim srečala, je na vprašanje, če ima kakšne želje, glede odhoda v pokoj, dejal: »Iskri, posebno pa kranjski tovarni, želim čimveč uspehov. Ponosen bom, ko bom bral v glasilu, da tovarna napreduje in si bom štel v čast, da sem bil član tega kolektiva. Sodelavcem v tovarni, posebno pa v ATN se iskreno zahvaljujem za dobre odnose v letih službe ter za čudovito darilo in dobre želje ob odhodu v pokoj

V spomin Draga Zrimška

Dne 8. 10. 1971 je v 62. letu starosti po kratki in hudi bolezni umrl DRAGO ZRIMSEK, vodnja obrata »Magneti« — tovarne elementov za elektroniko. Njegova smrt nas je iznenadila, saj je bil takorekoč do zadnjega trenutka sposoben premagovati vse napore, ki so bili še tako težki.

Pred dvajsetimi leti je pričel z manjšo skupino sodelavcev izdelovati permanentne magnete v takratnem Inštitutu za elektrozveze, ki je pozneje prerastel v tovarno, katera se je združila v Iskro. Vseh dvajset let je bil vodja obrata v »Magneti«. Bil je eden tistih pionirjev, ki so pričeli iz »nič« izdelovati elemente za takrat porajajočo se elektro in elektronsko industrijo. Njegovi magneti so prodrli v sleherno slovensko in jugoslovansko hišo, saj so prisotni v radioaparatih, televizorjih, števcih, telefonskih slušalkah, elektromotorčkih, vžigalnikih, instrumentih, tahometrih, skratka povsod, kjer je potreba po njih.

Sam je našel prostore, kamor se je preselil s svojo skupino sodelavcev. Moral je izdelati stroje in naprave, pri tem pa je stalno večal proizvodnjo, da je skorajda pokrival vse potrebe po magnetih na domačem trgu in dosegel afirmacijo izdelkov tudi na zelo zahtevnem tujem tržišču. Polnih 16 let je delal v nemogočih prostorih s stroji, ki jih je povečini sam skonstruiral, pa je kljub temu dosegel zavidajoče uspehe. Ves čas se je spoprijemal s težavnimi problemi, ki jih je vselej uspel rešiti.

Z izkušnjami, ki si jih je pridobil skozi vrsto let in s pomočjo na novo pridobljenih strokovnjakov, je uspešno izpeljal rekonstrukcijo obrata na novi lokaciji v Stegnah. Vpeljal je modernejšo tehnologijo, izboljšal kvaliteto izdelkov v pogledu mehanskih in magnetnih lastnosti. Pridobil si je povečane kapacitete tako da je obrat postal sposoben pokrivati večino potreb po magnetih v Iskri in tudi na jugoslovanskem tržišču.

Svoje bogato znanje je nesebično prenašal na mlajše sodelavce, jih usmerjal pri delu in vedno nekaj na novo snoval.

Samo dobro leto in pol mu je še manjkalo do polnih 40 let službe, da bi potlej v miru preživljal svojo jesen življenja. Kruta smrt mu tega ni dopustila. Odšel je prej od nas, ne da bi nam dal še veliko tistega, kar je snoval in želel. Težko bo zapolniti vrzel, ki jo je njegova smrt pustila za sabo.

Jože SENICA
dipl. ing.

Elektrika: kritično!

Poraba električne energije v Sloveniji iz dneva v dan narašča, proizvodnja iz dneva v dan pada. To so odločilni in nadvse jasni argumenti za trditev, da je energetska situacija v Sloveniji izredno kritična. Zakaj potrošnja narašča, ni treba posebej pojasnjevati, dovolj bo, če povemo, da je Slovenija danes porabila 15,6 milijona kilovatih ur električne energije, da jo bo v decembru porabila okoli 17 milijonov kilovatih ur na dan. Zakaj proizvodnja pada: izredna suša, pomanjkanje premoga za termoelektrarne, nikjer ni nobenih rezerv in pomanjkanje ustreznih daljnovodov za prenos energije iz BiH in Srbije, kjer jo zaenkrat še imajo.

Položaj je izredno kritičen. Do redukcije lahko pride vsak hip. Iz vse Slovenije poročajo o izredni suši, ki je ne le zavrla obratovanje hidroelektrarn, še več, ponekod manjka celo pitne vode. Če pomanjkanju vode dodamo omenjeno zagato z dobavo premoga termoelektrarnam je kriza na dlani.

KRATKE VESTI

MOŽNOST PLASMANA ISKRINE OPREME

Pred kratkim je bil sklenjen mednarodni aranžman o izgradnji petrokemije v vrednosti 200 mlrd. S din. V tem kompleksu je, poleg rekonstrukcije HIP-Pančevo predvidena tudi izgradnja avtoceste Novi Sad—Beograd in prav tako izgradnja hidrosistema Donava—Tisa—Donava. Med drugim so na področju Vojvodine rekonstrukcije tovarn in obratov kot: metalni kompleks v Zrenjaninu, hoteli, prehrambena industrija in PTT mreža, kjer je povsod možnost za plasman naših izdelkov.

NOVE TOVARNE EI

Tovarne bodo zgradili s sredstvi EI-Niš in iz fonda za nerazvita področja. Tovarni v Djakovici in Uroševcu bosta pričeli z delom najkasneje čez 2 meseca. Tovarna elektromotorjev bo proizvajala 3 osnovne vrste motorjev za gospodinjne aparate. Njena polna kapaciteta v proizvodnji motorjev bo 1.300.000 kosov letno. Tovarna v Uroševcu bo proizvedla 200.000 likalnikov letno. Poleg tega bo proizvajala še neke druge proizvode iz programa gospodinjstev aparatov. Tovarna bo zaposlovala 200 delavcev in bo skupna vrednost proizvodnje znašala 21 milij. din.

PEČI ZA ETAŽNO GRETJE

Tuzlanska tovarna peči bo v kratkem dala na tržišče ustrezen asortiman peči za etažno gretje, ki se lahko vgradijo v zid kot kamin.

RADIJSKI ODDAJNIKI ZA KONGO

RIZ iz Zagreba je radiodifuziji Kongo-Kinshasa prodala 8 kratko- in srednje-valovnih oddajnikov. To je prva pošiljka iz naročila za kompletiranje radiodifuzne mreže v Kongu. RIZ jo dela po naročilu Siemens.

EI — BARVNI TV SPREJEMNIK

Proti koncu leta bo niška tovarna poslala na tržišče najnovejši barvni TV sprejemnik, izdelan po licenci zahodnonemške tovarne »Imperial«. Tovarna bo omogočila kupcem nakup sprejemnika pod zelo ugodnimi pogoji. Cena sprejemnika bo 11.900.— din. Kupci, ki bodo plačali polovico cene, bodo lahko ostanek plačali s potrošniškim kreditom, ki ga bo odobrila tovarna. Pri plačilu s konvertibilnimi sredstvi odobrava tovarna 27 % popusta.

MEDNARODNA LICITACIJA ZA PROGO BEOGRAD—BAR

Do konca leta bosta razpisani dve zadnji mednarodni licitaciji za dela na progi Beograd—Bar. Licitacije bodo razpisane za elektrifikacijo, signalizacijo in zavarovanje proge na delu od Titovega Užica do Bara. Od naprav za zavarovanje in telekomunikacije bo opremljeno s signalno-varnostnimi napravami 26 postaj. Po načrtu predvidevajo od Titovega Užica do Bara 88 sprejemno-odpremnih tirov, 223 kretnic, 297 signalov, predsignalov in 6 novih telefonskih central.

NOV PROIZVOD EI-NIS

EI je osvojila proizvodnjo magnetofonov, ki so popolnoma transistorizirani in se vanje vloga kasete s trakom. Magnetofon je izdelan po licenci Philips in ima izhodno moč 0,5 W. Napaja se iz omrežja ali prek baterij. Novi proizvod, ki bo prišel na tržišče v kratkem pod imenom »Reporter«, bo stal 1.100.— din. Po programu, ki si ga je zastavila EI-Niš, bo do konca leta proizvedenih do 10.000 takih magnetofonov.

TELEVIZIJA ZAPRTEGA KROGA

»Tehna« Zagreb je na sejmu prikazala novost japonske firme SONY — televizijo zaprtega kroga, ki se sestoji iz kamere, dveh monitorjev in magnetoskopa. Za tako televizijo se zanimajo v šolah, bolnicah, raznih znanstvenih ustanovah, itd. Da bi bila ta naprava cenejša, se je RIZ Zagreb ponudila, da bi izdelovala monitorje, ostalo pa bi uvozila »Tehna«.

OBVESTILO

Uprava Počitniške skupnosti ISKRA poziva vse dolžnike iz organizacij ZP ISKRA, da takoj poravnajo preostali del stroškov izletov v ČSSR še iz l. 1968 in 1969 in 1970. V kolikor ne bomo prejeli plačila do konca meseca oktobra, bomo izvršili izterjavo prek vodstev tovarn poimenočno.

V kolikor pa še to ne bo zaleglo bomo posameznike predali arbitraži ali sodišču.

Uprava PS

Ob samoupravnem sporazumevanju

(Nadaljevanje z 2. strani)

kih osebnih dohodkov po rezultatih ankete iz leta 1970. Tudi podatek, ki govori, da je v zadnjih dveh mesecih lanskega leta 12 % članov našega kolektiva prejelo manj od 800 N din osebnega dohodka, ni ohrabrujoč.

Nasprotno se v ISKRI lahko ponašamo z našimi poslovnimi uspehi, ki so rezultat trdega dela naših delavcev. Nesprijemljivo pa je, da bi pristal na obračunske postavke kalkulativnih osebnih dohodkov po družbenem dogovoru, saj bi nam le-ti dovoljevali v poprečju 10 starih tisočakov manj na zaposlenega na mesec, alj pa bi morali plačati davek, ki bi za celotno ISKRO znašal kar 800 starih milijonov letno. Vprašujemo se, ali to res pomeni, da bomo gospodarstvo razbremenili, o čemer je v zadnjem času mnogo slišati.

Tudi vprašanje vrednotenja minulega dela je še vedno odprto. Ne vemo, ali le-tega ne znamo, ali nočemo pravilno vrednotiti.

Vse to in še vrsta ostalih spremljajočih problemov nam je narekovalo, da smo kot sindikalna organizacija ZP ISKRA enotno izoblikovali stališče v podporo predlogu komisije za kovinsko in elektro industrijo Slovenije.

Ne smemo zanemariti tudi dejstva, da smo se pri svoji odločitvi ravnali po priporočilih predsedstva republiškega odbora sindikata industrije in rudarstva, da naj bo minimalni osebni dohodek delavca pri normalni produktivnosti 1000 N din. Moti pa nas, kako mora isti organ zagovarjati politiko uravnolovke s KOD po splošnem družbenem dogovoru, ki so znatno nižji.

Dne 28. septembra je predsedstvo republiškega odbora na razširjeni seji s predsedniki sindikata delovnih organizacij kovinske in elektro industrije Slovenije obravnavalo osnutek samoupravnega sporazuma. Več kot očitno je bilo, da enaki problemi kot v ISKRI tajejo to celotno grupacijo. Od tod tudi enotno stališče, da se soglasje na predlog sporazuma da.

Moti pa nas, da se prek javnih sredstev obveščanja

skuša zavajati javnost. Ne mislim tu na povečevanje 1000 N din za doktorja znanosti, katerih v grupaciji s 120.000 zaposlenimi ni niti 10, ampak na pisce, ki so v »Delu« in »Ekonomske politiki« samoupravno sporazumevanje komentirali po svoje, ne da bi poznali vsebino in dogodke okoli sporazumevanja.

PRESEDNIK SINDIKALNEGA ODBORA ZP ISKRA
Jože Čebela

Izobrazba kot faktor gospodarskega učinka

Izobrazba in gospodarstvo sta v naši intenzivni družbi postala dva nerazdružna pojma. V času hitrih sprememb in potrebe po pogostnem prilaganju v poslovanju, postaja proces učenja močan pojem, ki spremlja delovno dobo neodvisno od starosti.

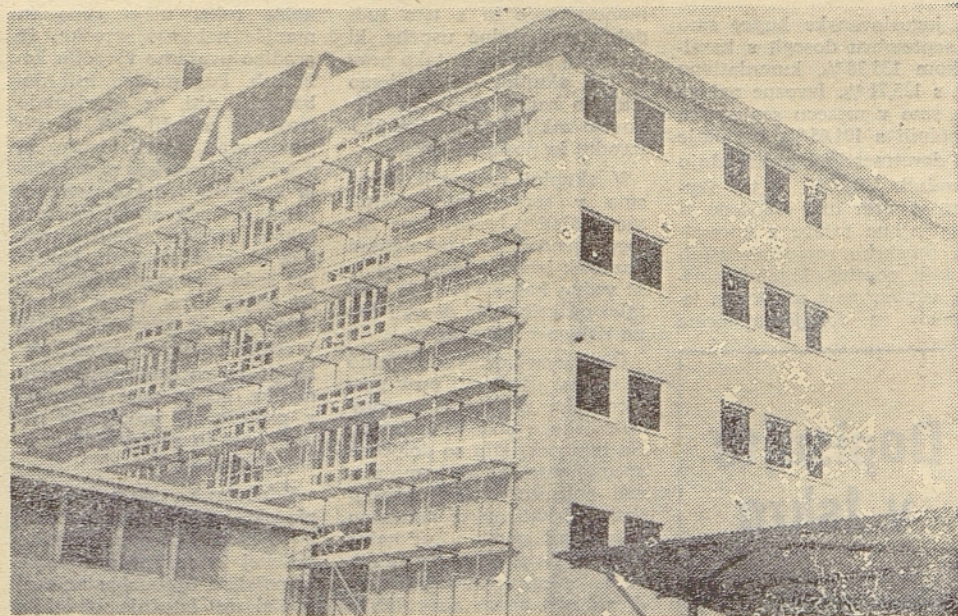
V prvi sistematični bilanci vzrokov za ameriško gospodarsko ekspanzijo v tem stoletju, prihaja ameriški znanstvenik Denison do zaključka, da so danes najvažnejši činitelji za gospodarski razvoj neke dežele: izobrazba in tehnološka novatorstva. V gospodarskem napredku je v prvih tridesetih letih tega stoletja imela izobrazba udeležbo nekako 11 %, a od tega časa je udeležba porasla na 25 %. Prav tako visoko je izobrazba udeležena tudi pri tehničnem napredku, ker si tega sploh ne moremo zamisliti brez mobilizacije rezerv izobrazbe in ustvarjanja

boljših možnosti za izobrazbo.

Raziskovalni projekt, ki je bil pred kratkim izgotovljen, je pokazal, da bo pri enakem razvoju produktivnosti v Zvezni republiki Nemčiji potrebno, da več kot 10 milijonov delavcev zamenja svoja delovna mesta. To pomeni, da se bo vsak posameznik, ne glede na to, ali se nahaja na vodilnem položaju, ali pa za stružnico, moral prilagoditi novim zahtevam delovnega življenja. Stalno in neprekinjeno izobraževanje torej ne predstavlja zgolj praznega govoričenja, pač pa je potreba.

Splošna in strokovna izobrazba vse bolj iščeta pot druga do druge. Zato se morata v modernem svetu tega stoletja med seboj pogojevati in dopolnjevati!

(Po MTO 6-7/71
priredil I. S.)

»Elektromehanika« Kranj; gradnja nove stavbe za potrebe telefonije gre vidno h kraju. Severovzhodna stena je že rešena opažev, v nekaj dneh pa bo zunanja podoba vidna v celoti. Hkrati z zunanji deli pa tudi napredujejo notranja dela in vse kaže, da bo stavba pripravljena za celotno vselitev do predvidenega roka

Delavci v temeljni organizaciji združenega dela so nosilci pravic in obveznosti, ki izvirajo iz njihovega položaja v tej organizaciji

V ustavni komisiji za pripravo osnutka ustavnih amandmajev k ustavi SRS je bil med drugim tudi iznešen predlog, da se v XXVI. republiškem ustavnem amandmaju, ki govori o temeljnih organizacijah združenega dela in kateri v glavnem prevzema določbe XXI. zveznega ustavnega amandmaja, dopolni s tem, da so delavci v temeljni organizaciji združenega dela tudi nosilci pravic in obveznosti, ki izvirajo iz njihovega položaja v tej organizaciji. Predlagatelj se dopolnilo utemeljevali s tem, da ne gre za spreminjanje vsebine prevzetega besedila iz ustavnega amandmaja k zvezni ustavi, temveč le za konkretizacijo, s katero se želi delavcem omogočiti realizacijo s tem amandmajem sicer deklariranega določila pravic in obveznosti.

Predlog ni bil sprejet predvsem zato, ker bi se tako dopolnilo dalo razumeti tako, da se delovnim organizacijam jemlje lastnost pravne osebe. S sprejetjem predloga bi lahko ustvarili s tako formulacijo zmedo v pravnem prometu in menjali smisel zveznih ustavnih načel (glej gradivo za javno razpravo str. 20 objavljen v Delu 15. 9. 1971).

Mišljenja sem, da bi bilo potrebno to dodatno besedilo vnesti v amandmaje k republiški ustavi, zlasti iz sledečih razlogov.

Prvenstveno v stvari ne gre za nobeno menjanje smisla zveznih ustavnih načel. Delavci v temeljni organizaciji združenega dela imajo že po zveznih ustavnih amandmajih, četudi ni tako sicer zapisano, pravico do gospodarjenja. To gospodarjenje obsega tudi odgovornost za obveznosti. Vsaka druga razlaga v tej smeri ni sprejemljiva. Skratka, že

po zveznih ustavnih amandmajih so delavci v temeljnih organizacijah združenega dela nosilci pravic in obveznosti, ki izvirajo iz njihovega položaja v delovni organizaciji. Zato je jasno, da bi besedilo v republiških ustavnih amandmajih to le potrdilo, kar je sicer v zveznih ustavnih amandmajih zapisano s tem, ko je delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela dana neodtujljiva pravica, da na podlagi svojega dela v temeljnih organizacijah združenega dela, v katerih se zadržujejo in v njih delajo ter v vseh oblikah združevanja ter poslovnega sodelovanja teh organizacij pridobivajo dohodek ter upravljajo zadeve in sredstva družbene reprodukcije ter odločajo o dohodku, ki ga kot del skupnega družbenega dohodka ustvarijo v različnih oblikah združenega dela in združevanja sredstev. To se pravi, da so že po tem določilu delavci v temeljnih organizacijah združenega dela nosilci pravic in obveznosti in torej v stvari ne gre za nobeno spreminjanje smisla zveznih ustavnih amandmajev, ampak le za potrebno in nujno konkretizacijo določbe XXI. zveznega ustavnega amandmaja.

Prav tako ni sprejemljiv ugovor, da bi se s tem jemala lastnost pravne osebe delovni organizaciji. Že sedaj smo lahko imeli v delovni organizaciji — podjetju kot pravni osebi dele podjetja, t. j. samostojne organizacije združenega dela z lastnostjo pravne osebe, v kateri so bili delavci nosilci pravic in obveznosti, pa bodisi da je bila dogovorjena ali ne subsidiarna odgovornost. S tem se ne jemlje lastnost pravne osebe delovni organizaciji — podjetju kot celoti. Torej, če je temelj-

na organizacija združenega dela pravna oseba, je že sedaj situacija popolnoma jasna, glede pravic kot obveznosti in se v ničemer ne jemlje delovni organizaciji — podjetju kot celoti lastnost pravne osebe.

Pojavlja pa se problem, če temeljna organizacija združenega dela nima lastnosti pravne osebe. Tukaj zaenkrat še vedno velja pravilo, ki je uveljavljeno v členu 34 temeljnega zakona o podjetjih in kateri je še vedno veljaven v smislu ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev. Po tem pravilu pa lahko organizacija združenega dela, ki ni pravna oseba, ima pravico sklepati pogodbo le v imenu in na račun podjetja. To se pravi, da za obveznosti temeljne organizacije združenega dela, ki ni pravna oseba, odgovarjajo ostale temeljne organizacije združenega dela v podjetju in podjetje kot celota.

Mišljenja sem, da bo bodoča zakonodaja pri tisti temeljni organizaciji združenega dela, ki ne bo imela lastnosti pravne osebe, šla nesporno v smer, da bodo delavci v taki temeljni organizaciji združenega dela nosilci pravic in obveznosti in le če se ne bi našlo kritja za obveznosti v tej temeljni organizaciji združenega dela, bi nastopila lahko subsidiarna odgovornost za te obveznosti po drugih temeljnih organizacijah združenega dela, odnosno podjetju, v katerem je ta temeljna organizacija združenega dela. Rešitev je bila že uzakonjena s temeljnim zakonom o podjetjih za posebne storitvene enote in to v določbi člena 281 in 282, ki pa sta bila z ustavnim zakonom sicer razveljavljena. Po teh določilih je taka enota samostojno sklepala pogodbe

blagovnega prometa in kreditne pogodbe. Za vse obveznosti po teh pogodbah je primarno jamčila z vsem premoženjem ta posebna storitvena enota. Sele če vsega tega premoženja ni bilo dovolj za kritje obveznosti, pa je jamčil za te obveznosti ustanovitelj. Posebna storitvena enota je bila lahko stranka v sporu, imela svoj račun pri banki in posebno knjigovodstvo. Mišljenja smo, da bi morala zakonodaja za obveznosti temeljne organizacije združenega dela, ki ni pravna oseba, ponuditi tako ali neko podobno rešitev. To pa mora biti v tem, da bodo delavci v temeljni organizaciji združenega dela tako nosilci pravic kot tudi obveznosti. To se pravi, da bodo za obveznosti najprej sami v celoti odgovarjali z vsem premoženjem temeljne organizacije združenega dela. Zaradi varnosti blagovnega prometa pa bi v tem primeru lahko nastopila, v kolikor ni temeljna organizacija združenega dela pravna oseba, po samem zakonu, odgovornost za te obveznosti po drugih temeljnih organizacijah združenega dela ali podjetju.

Mišljenja sem, da je praktičen pristop k ustanovitvi temeljnih organizacij združenega dela odvisen tudi od te konkretne in jasne rešitve in jasnega besedila v republiških ustavnih amandmajih. Če damo delavcem v temeljni organizaciji združenega dela vse pravice, ki izhajajo iz gospodarjenja, jim moramo dati tudi odgovornost za obveznosti, ki izhajajo iz tega gospodarjenja.

Ustavna komisija bi morala ponovno proučiti ta predlog in ga po mojem mišljenju vnesti v dokončni predlog ustavnih amandmajev k ustavi SRS.

Pavle GANTAR

Uspešnih devet mesecev

(Nadaljevanje s 3. strani)

za jugoslovanske kupce smo v septembru dosegli s kazalnikom 138,38%, kumulativno pa s 125,71%. Izvozne naloge pa smo v mesecu septembru izpolnili s 101,65%, kar daje za devetmesečno proizvodnjo kazalnik 112,32%. V tej skupini so sicer tudi določene in ne majhne težave z normalno preskrbo reprodukcijskih gradiv, posebno le-teh iz uvoza, vendar nam struktura izdelkov in dokajšnja širina

področja omogočata uspešno manevriranje in s tem tudi dobre proizvodne uspehe, ki so dokaj stabilni in tako prav v tej skupini pričakujemo tudi do konca leta in ob njegovem zaključku odlični proizvodni in poslovni uspeh.

V skupini rezervnih delov smo v septembru izpolnili samo 83,03% predvidene naloge, vendar je kumulativni kazalnik izredno visok, saj je še vedno kar 194,22% in smo tako praktično že dosegli letno nalogo v tej skupini.

Ob koncu poročila moramo še enkrat poudariti prav problematiko zagotovitve reprodukcijskega gradiva iz uvoza. Na tem področju so določene specifičnosti, ki jih bomo morali bolj kot doslej upoštevati in iskati pri diametralno nasprotnih pogojih optimalne rešitve. Za zagotovitev gradiva za zadnje trimesečje letošnjega leta bomo sicer lahko le malo storili, toda bolje je nekaj kot nič. Toliko bolj pa bomo morali o tem ramišljati v bodoče, da bomo ta problem v danih možnostih čim ugodneje rešili. Gre namreč

za dilemo, da dosegamo ugodnejše roke, nižjo ceno in manjše nabavne stroške, če gradivo uvažamo v večjih količinah. Pogostokrat tuji dobavitelji niti ne sprejemajo majhnih naročil kot bi jih potrebovali v naši tovarni in v takih primerih smo prisiljeni kupovati več kot potrebujemo. Z druge strani pa nam takšne nabave vežejo prevelika obratna sredstva, kar je pri sedanjem stanju likvidnosti pogostokrat vzrok, da nismo v stanju prispelih pošiljk v celoti in takoj prevzeti, zlasti pa ne po celotnem asortimentu. To pa nam povzroča v proizvodnji precejšnjo neurejenost in proizvodne stroške povečuje.

Odgovorne službe, tako planski oddelki kot nabava, bodo morali to problematiko posebej in skrbno analizirati in poiskati optimalne rešitve, bodisi za letošnje obdobje, prav tako pa za daljšo perspektivo, da bi tudi iz tega težkega položaja lahko izšli z najboljšimi proizvodnimi in poslovnimi rezultati.

-L-

ISKRA, tovarna električnih aparatov, Ljubljana, Savska c. 3

razglašča naslednja prosta delovna mesta:

ANALITIK — EKONOMIST
za delo v planskem oddelku

PLANER — ELEKTROTEHNIK

UREJEVALEC STROJEV
za plastiko in bakelit

KLJUČAVNICAR
za vzdrževanje strojev

SKOBLAR

Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe kadrovskemu oddelku tovarne.

KONČANA MAGISTRALA BEOGRAD—SKOPJE

Po 5 letih je končana telefonska magistrala Beograd—Skopje, ki bo omogočila 960 pogovorov hkrati. Končano je namreč postavljanje koaksialnega kabla. V drugi etapi se bo število zvez razširilo na 2.700 kanalov. Ta del naj bi bil končan v letu 1973.

PLANI »ENERGOINVESTA«

Na konferenci za tisk so predstavniki podjetja »Energoinvest« izjavili, da bo vrednost letošnje proizvodnje dosegla 2,5 mlrd. din. Od tega bodo 50% izvozili v pribl. 50 držav. Nameravajo se integrirati s sarajevskim podjetjem »Vaso Miskin-Crni«. Prvo mesto v njihovem planu zavzema izgradnja Al. kombinata v Mostarju. Na drugem mestu pa je izgradnja tovarne avtomobilskih svečk v Tešnju, z letno kapaciteto 10 milij. kosov.

**Dopisujte
v Iskro**

Naslov uredništva: Kranj,
Savska Loka 4. Telefon:
22-221 int 333

S poti po Koroškem

Na seji komisije za kulturo pri sindikatu kranjske »Elektromehanike« smo razmišljali, kako naj se oddolžimo stotim članom kolektiva, ki so sodelovali na različnih kulturnih prireditvah ob 25. obletnici Iskre. Sklenili smo, da obiščemo kraje na Koroškem, kjer živijo Slovenci. Ogledali bi si nekatere zgodovinske zanimivosti, predvsem pa se kraj pogovorili z našimi rojaki.

Osrednji naš namen je bil obiskati Djekše, najsevernejšo slovensko vas. Leži 1152 m visoko na južnem robu Svinške planine. V središču naselja je le nekaj hiš, močna gospodarska poslopja leže daleč okrog na prisojnih zaplatah. Osrednja zgodovinska zanimivost je dobro ohranjeno obzidje okrog cerkve — tabor, ki so ga zidali sredi 16. stoletja v obrambo proti Turkom. Znotraj tabora je skromno vaško pokopališče. S križev in kamnov razbiramo nekdanja slovenska imena... Možakar, ki sedi v gostilni pravi: »Moja mati ni znala besede nemško, jaz govorim oboje, naši otroci pa...« Sredi vasi se zbero naši pevci in zadoni pesem »Ob večerni uri« in nato še »Triglav«. Osemdesetletni župnik Muri molče gleda nekam v prazno, češ: pridete, razdelite nekaj prospektov, poslikate se, nas razvnamete s pesmijo in greste. Taki so bili naši občutki, ko smo spet zaorali pot navzdol.

Obiskali smo tudi spomenik 83 partizanov v Sentrupertu pri Velikovcu. Spomenik s kipom partizana je bil neke noči 1953. leta razstreljen, tako da je danes tu le še podstavek. In še ta je nekomu v napotilo!

Ustavili smo se v Dobrli vasi ter pri Rutarjih opravili drobne osebne komercialne zadeve. Nato pa mimo Klopinskega in Zablatiskega je-

zera k Vuteju v Sentprimozu na kosilo. V pičle pol ure sta dve domači natakariči postregli 80 ljudem... Tudi obilno, odlično in poceni kosilo je dalo vedeti, da tod s turizmom niso skregani. Gostišče vodi znani koroški partizan, Luc. V teh krajih deluje tudi eden najboljših koroških zborov, ki ga vodi Hanzi Kežar.

Naslednja postaja je bil vojvodski prestol na Gosposvetem polju. Na knežjem kamnu, ki je danes v celovškem muzeju so do pred 550 leti ustoličevali koroške vojvode, ki so na vojvodskem prestolu sredi Gosposvetkega polja delili pravico. Leta 1964, ko je poteklo 550 let od zadnjega ustoličenja koroških vojvod, je bila proslava te obletnice prepovedana. Vojvodski prestol je dobro zavarovan z železno ograjo, hkrati pa je zavarovan tudi s pojasnilom v nemškem jeziku, kaj se je tod dogajalo, a ne, da so tu ustoličevali tudi slovenske vojvode, v slovenskem jeziku...

Ker se je sonce že nagibalo proti zahodu, smo jo mahnilo prek Celovca in ob Vrbskem jezeru na Otok ter čez Hodiše v Sentjanž v Rožu. Tam, pri Tišlerju, smo se nekoliko okrepčali ter zlahka ugotovili, da smo sicer precej videli, vendar premalo govorili z našimi ljudmi tam gori. Zato nam je zelo prav prišlo, ko nas je obiskal predsednik Slovenske prosvetne zveze, Hanzi Weiss. V prijaznem razgovoru smo le bežno izmenjali nekaj misli: mi raje začetniške korake v kulturni dejavnosti v tovarnah, oni pa o majhnih možnostih za organizacijo kakega kulturnega sodelovanja. Torej, smo mi na vrst!

Ko človek potegne zaključek takega le enodnevnega potepanja po Koroškem, se mu zdi, da bi bilo bolje, če bi obiskal le enega samcatega

koroškega Slovenca, se z njim pogovarjal in tako spoznal njegove tegobe. Predvsem velja poudariti, da so Slovenci na Koroškem v primeru z Avstrijo gospodarsko zelo šibki, odvisni. Zato večina Slovencev dela pri Avstrijcih, to pa potegne za seboj ves spekter odnosov od političnih do nacionalnih. Konservativni del nemške večine je alergičen na borbo Koroških Slovencev za uveljavitev svojih narodnostnih pravic. Zato tudi toliko let po podpisu državne pogodbe (podpisala jo je tudi SFRJ), take težave z izpolnitvijo tistega dela pogodbe, ki zadeva ureditev narodnih pravic manjšine. Obe koroški slovenski organizaciji sedaj iščeta skupna pota za ohranitev obstoja naše slovenske skupnosti na Koroškem. Obe izdajata tudi svoje časopise. Naš tednik in Slovenski vestnik. Slednjega dobiš tudi v Kranju v edinem kiosku na Titovem trgu, kjer se skriva za gorami plaže. Morda ga prodajalec zato ne da na ogled, ker ni notri nobene gole ali ker nima horoskopa. Vendar je opisano dejstvo samo zelo dober horoskop za nas...

Kaj pravzaprav stori naš človek za svojega rojaka na Koroškem? (ali drugod). Oni potrebujejo predvsem moralno, a tudi materialno oporo za obstoj slovenstva. Naši rojaki nas bi morali čutiti! Mi pa ne znamo, nočemo ali se bojimo?

Pridemo v Celovec (na stranske poti tako ne zavijemo) in se v trgovinah postavljamo z »nemščino«. Avstrijci pravijo: »Saj ne rabimo prodajalcev, ki bi znali slovensko, saj sami Slovenci govorijo nemško!« Vpis v dvojezično šolo je odvisen od dobre volje in zavesti staršev, ne pa toliko iz sedanje praktične potrebe, »saj vsi Slovenci to stran in onstran meje govo-

Skupina udeležencev zanimivega potovanja po Koroškem pred gostiščem »Vutej« v Sentprimozu

re nemško... Materin jezik je zamenjan z nemškim občevalnim jezikom. Ljudsko štetje namreč določa narodno pripadnost po občevalnem jeziku; zato ga Slovenci odklanjajo. Koderkoli smo se vozili, so v strnjjenih slovenskih naseljih ali v dvojezičnih, samo nemški napisi!

Redke so posamezne trgovine ali gostilnice, ki so označene tudi v slovenščini.

Mi zelo radi pojemo uspravanko »Gor čez izaro... nič več pel ne bom, zdaj ni več moj ljubi dragi dom«. Ne vem pa, če je dandanes Korošcem, posebno mladini, ta pesem še všeč?!

Akcijski program

OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA KRANJ ZA RAZREŠEVANJE PEREČIH PROBLEMOV IN URESNIČEVANJE RESOLUCIJ II. KONGRESA SAMOUPRAVLJALCEV JUGOSLAVIJE

V času priprav in poteka kongresa samoupravljalcev so nastali kot odgovor na politične in gospodarske razmere v Jugoslaviji posebni politični dokumenti (17. seja CK ZKJ, govori tov. Tita). Še posebej so bili sprejeti številni sklepi in resoluciji II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Vsi ti dogovori so naslovljeni na vse družbene sile v Jugoslaviji. Ustvarili so vzdušje pričakovanja in akcije.

Tudi sindikalne organizacije na vseh nivojih se morajo aktivno vključiti v delo. Predvsem tako, da razrešujejo konkretne in tekoče probleme in v sodelovanju s člani sindikata. Ob tem mora sindikalna organizacija sama analizirati svoje metode in organizacijske oblike delovanja ter jih postaviti tako, da bo čim bolj sposobna demokratično in učinkovito delovati. Sindikalna organizacija pa se je dolžna prizadevati tudi za uresničitev zaključkov II. konference slovenskih sindikatov in akcijskega programa RS ZS Slovenije, saj oba dokumenta mobilizirata ter sta izhodišče za enotno akcijo.

Naloge, ki so predvidene v programu, bodo obravnavali organi občinskega sindikalnega sveta in strokovnih odborov, sprejeli zaključke in

stališča ter se prizadevali za njihovo uresničitev.

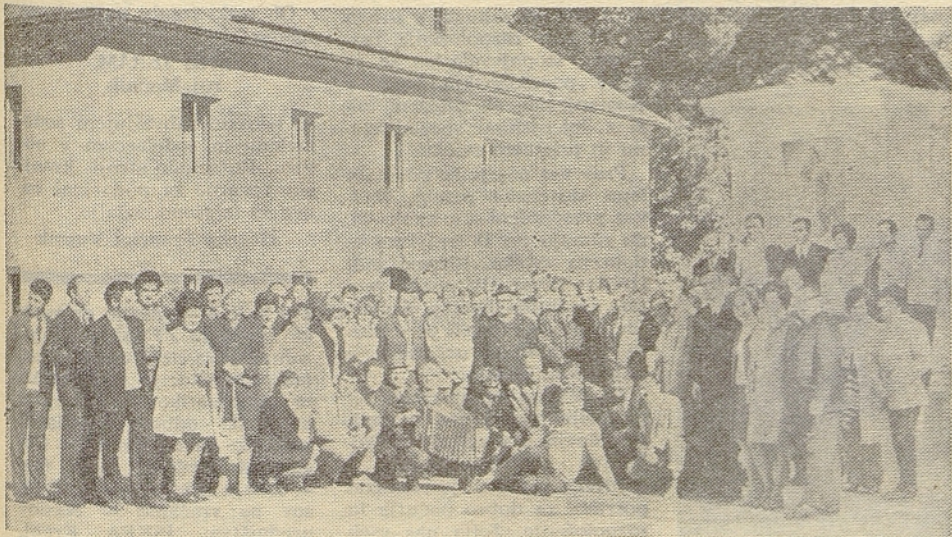
Poleg teh pa bo Občinski sindikalni svet Kranj skupaj z drugimi družbeno političnimi organizacijami v občini aktivno delal na pripravi in uresničitvi akcijskega programa pomoči družinam z najnižjimi osebnimi dohodki in občini, izobraževanju odraslih in izobraževanju mladih, ki bodo sčasoma prevzeli funkcije v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah itd. Ker bo to delo skupno bodo sindikati politično ocenili delo tistih organizacij s katerimi bodo v skupnih akcijah sodelovali.

S programskimi nalogami smo skušali zajeti predvsem naslednja področja:

- skladnost, enotnost in organizacijo
- celovitost
- vrednotenje dela in
- odgovornost za realizacijo.

Razdeljene pa so v dva dela. Pod I. so našteje tiste naloge, ki so po oceni sestavljalcev programa takšne, da terjajo čimprejšnjo obravnavo in rešitve.

Pod II. pa so predvidene naloge bolj kot opozorila in v kolikor bo dopuščal čas, možnosti in kadrovska zasedba, bodo te obravnavane na organih občinskega sind. sveta in strokovnih odborov.

Fotografija je posneta sredi Djekš na Koroškem, zadaj gostilna pri »Krcmarju«, desno pa je vidno značilno koroško znamenje

Izlet na Storžič

Po uspelem vzponu Iskrašev konec septembra na Triglav, je Planinsko društvo Iskra, ob »rezerviranem« lepem jesenskem vremenu, v soboto 9. oktobra priredila planinski izlet na Storžič. Čeprav je tura na tega mejaša med Karavankami in Kamniškimi Alpami ne preveč zahtevna, zato pa tem bolj prijetna, je bilo pričakovati na razpis za izlet veliko več prijavljenih ljubiteljev potepa po naših planinskih vrhovih. Toda, prijavilo se jih je žal le nekaj nad trideset, pa še ti končno niso prišli vsi in tako nas je le nekaj nad dvajset držalo besedo.

Malo po šesti uri nas je Sapov avtobus odpeljal proti Kranju, sproti pobirajoč sosomeznike na vmesnih postajah. Cilj naše vožnje je bil Preddvor, vendar nas je prijazni šofer »pocerkljaj« in nas peljal še malo naprej, do vasi Mače, kjer je med tesno stisnjenimi hišami komaj še našel toliko prostora, da je svoj avtobus nato obrnil in se vrnil.

Malo za šalo in malo zares — ustavili smo se prav pred domačijo, kjer imajo nekakšno prehodno skladišče za planinski dom Kokrškega odreda na Kališču, kamor nas je vodila pot in mimogrede so nas seznanili s tem, da bi bilo koristno, če bi si vsakdo izmed nas, poleg lastne prtljage, naložil še kako steklenico piva, žganja in sokov in jih tako »prostovoljno« odnesli do doma na Kališču. No, izkazali smo se s tem našim prostovoljstvom in zaloge na Kališču nekoliko okrepili.

Iznajdljivi tovariš iz naše skupine je poskrbel, da smo tu na kmetiji kupili še mamljivo dišeč hlebec domačega kruha, ki pa je po prihodu v dom na Kališču mimo grede »shlapel«, tako je bil okusen.

Tik za vasjo Mače se je pot začela v serpentinah gnati proti Kališču. Čeprav je bilo zjutraj še dokaj hladno, nam je že po nekaj zavojih postalo vroče in drug za drugim smo »nastopali« v rahlem striptizu, odlagajoč kos za kosom odvečne obleke, da bi

se lažje vzpenjali. Zložno in skozi prijeten že povsem jesensko obarvan gozdček nas je pot vodila proti vrhu.

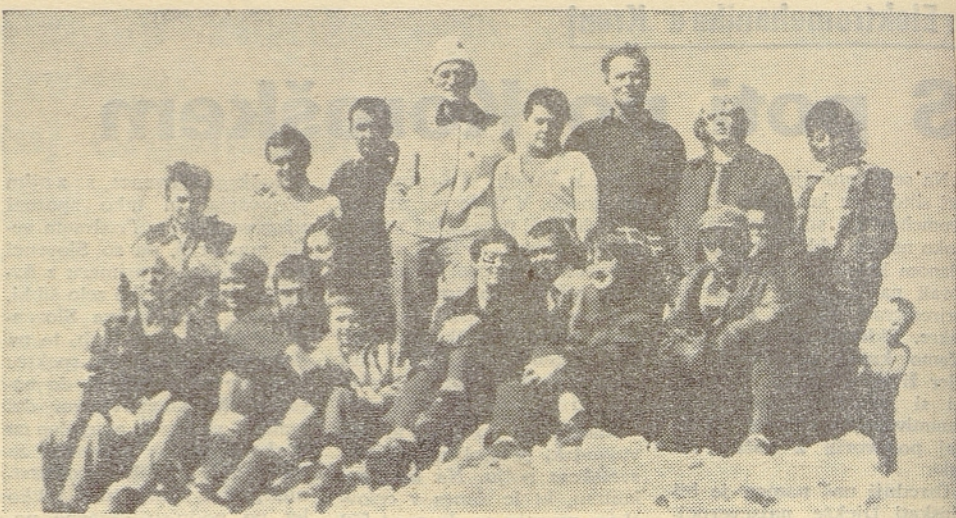
Vsa čast pobudnikom za izgradnjo planinskega doma Kokrškega odreda! Dom je izredno lep in ima veliko sončno teraso. Tu nismo bili sami, saj je okrog nas kar vršalo mladih, ki jih je zvaljalo sončno sobotno jutro v gore.

Naša skupina se je po okrepčilu in počitku v domu na Kališču ob enajstih odpravila čez sedlo na Storžič. Kljub rahlemu vetru, ki je vel iz doline, je bilo kar vroče, vendar to ni moglo zavreti želje, da bi se čim prej znašli na temenu Storžiča. Skoraj po »predpisanem« času so naši planinci »zavzeli« vrh, vendar pa je na njem malo bolj pihalo, zaradi tega je bil počitek na njem krajši od predvidenega. Medtem ko je bil s Storžiča prelep razgled po vsej panorami naših prelepih gora, pa je razgled v dolino zastirala precej gosta meglica.

Sestopili smo v sedlo, kjer se je prav prilegala »sončna kopel«, pravcato poletno sončenje in kar prehitro je padla komanda našega vodiča Boštjana, da moramo spet na pot. Odločili smo se vrniti na drugo stran, proti Jezerskemu, kjer nas je pri gostilni Kanonir spet čakal naš avtobus. Na sedlu je bilo, kot bi hodili po preprogi, začetek naše poti v dolino pa je bil kar malce hud, dokler smo se prelagač po skalah hudournika, ki je tod utrl široko pot v dolino. Potem smo se le ločili od njega in stezica je spet zavila skozi gozd, vse do ceste, po kateri smo se kar do dobra nahodili in sprostil mišice nog preden smo se znašli na glavni cesti pri Kanonirju.

Vrnili smo se veselo razpoloženi, priznam tudi utrujeni, vsekakor pa bogatejši za lepo planinsko doživetje, k čemur je nedvomno veliko prispevalo tudi zares prelepo vreme.

Res pa je škoda, da nas na Storžiču ni bilo več, saj je vsakomur, ki se izleta ni udeležil, lahko žal.

Skupina članov Planinskega društva Iskra na vrhu Storžiča

Planinsko društvo Iskra bo v soboto 23. oktobra priredilo predvidoma zadnji izlet v letošnji sezoni

na Mirno goro nad Semičem

Odhod avtobusa bo 23. t. m. ob 6. uri s Trga revolucije (pred univerzo) v Ljubljani. Po prihodu v Semič si bomo najprej ogledali tovarno kondenzatorjev, nato pa se povzpeli na Mirno goro (1048 m). Za ta izlet ni potrebna posebna planinska oprema.

Izlet bo ob vsakem vremenu, ker se v primeru dežja do planinske postojanke na Mirni gori lahko pripeljemo z avtobusom.

Vsak udeleženec mora ob prijavi vplačati 10 dinarjev.

Prijave sprejema do zasedbe mest v avtobusu: Planinsko društvo ISKRA, Ljubljana, Trg Prekomorskih brigad 1, tel.: 57-969.

Zaradi velikega zanimanja za izlet pohitite s prijavitvami!

Ekскурzija v Šentjerneji

Sindikalna podružnica direkcija zunanjega trga, je 2. oktobra, organizirala ekskurzijo v Iskrin obrat uporov v Šentjerneju. V lepem sončnem sobotnem jutru smo prispeli v Šentjerneji, kjer so nas prisrčno sprejeli predstavniki obrata. Po dobri malici smo si najprej ogledali proizvodnjo uporov in potenciometrov, kjer so nam strokovnjaki razlagali posamezne operacije izdelave, kar je bilo za nas vse izredno zanimivo.

Skupno s predstavniki obrata smo nadaljevali pot v

Kostanjevico, kjer smo si ogledali bivši cistercijski samostan, ki se sedaj obnavlja in preureja v turistični objekt, med tem ko bo starodavna cerkev služila v koncertne namene. Zatem smo si ogledali še nadvse zanimivo razstavo forma viva.

Namen tega izleta je bil, da se kolektiv direkcije zunanjega trga поблиže spozna ne le med sabo, temveč tudi s sodelavci obrata v Šentjerneju. Že pri zakuski v tovarni je bilo razpoloženje razigrano, stopnjevalo pa se je še v popoldanskih urah v Kostanjevici, ob založeni mizi s dolenjskimi specialitetami in pristnem cvičku.

Prav vse nas je še povežala lepa slovenska pesem. Nadvse presenečeni smo ugotovili, da nimajo na Dolenjskem le dobrega cvička, temveč tudi izredne pevce. Ob veselih zvoških ansambla bratov Kuharjev, smo se zavrteli in v pozni popoldanski uri odšli z najlepšimi vtisi.

Za celotno organizacijo tega prijetnega izleta se najprisrčneje zahvaljujemo kolektivu obrata uporov v Šentjerneju, ki se je resnično potrudil za dobro počutje in razpoloženje. Želja nas vseh je, da se še kdaj vrnemo na zeleno Dolenjsko.

Ba-

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

URSKE GABERC

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz strokovnih služb ZP za izrečene izraze sožalja, venec in spremstvo na njem zadnji poti.

Sin Jože Gaberc

ZAHVALA

Ob prerani izgubi mojega očeta

FRANCA SKODNIKA

se toplo zahvaljujem vsem sodelavcem na liniji pošlč. releja ATN za izraze sožalja, podarjeno cvetje in denarno pomoč.

SLAVKA ŠKODNIK

ZAHVALA

Ob smrti mojega očeta

GABRIJELA ROZMANA

se lepo zahvaljujem sodelavcem na liniji spajkanja stojal v obratu ATN za izraženo sožalje in poklonjeni venec.

Hčerka Marija Lovrič

ZAHVALA

Ob težki izgubi moje drage mame

ANE JERAM

roj. Močnik

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem v obratu »Rotacijski stroji« kranjske tovarne za podarjeni venec in izrečeno sožalje.

Hčerka Francka Vurnik

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije elektrono in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in klišej: »ČP Gorenjski tisk« Kranj

Med 8. in 12. oktobrom so Iskraši obiskali Drno in Bratislavo ter Budimpešto. Zapis o izletu prihodnjic